

Тема 2

Вселенська (Католицька) Церква

Мета катехитична — загальна

Учні розумітимуть, чому Церква є вселенською (католицькою).

Мета навчальна

Дитина знатиме: біблійну розповідь про те, як Ісус доручив апостолам проповідувати Євангеліє по всьому світу. Вселенська (Католицька) — тому що присутня по всьому світі. Папа Римський заступник Ісуса Христа на землі.

Дитина вмітиме: навести приклад, з чого видно, що вони — християни, пояснити, що означає належати до Вселенської (Католицької) Церкви.

Методи: інтерактивна вправа «Знайди місце на карті», метод незаконченого речення, інтерактивна вправа «Одяг Папи Римського».

Дидактичні матеріали: зображення карт для кожної групи, імена апостолів з інформацією про місця проповіді з Додатка 2, кольорові фломастери, тексти незакінчених речень для кожної дитини, ручки, клей, великий аркуш паперу, малюнки з папським одягом, картки з назвами і описом деталей одягу Папи Римського (Додаток 2. 1, Додаток 2. 2.), кольорові олівці.

Хід заняття

I. Вступ. Організація групи. Емоційне налаштування

Привітання

Катехит просить дітей пригадати, куди востаннє послали їх батьки і для чого? Можливо, когось до магазину по хліб, до музичної (хореографічної, художньої) школи, до сусідки по щось... Діти називають і пригадують, як вони тоді почували себе. Чи важко було виконати доручення? Чи могли вони розраховувати на підтримку і допомогу тих, хто їх послав?

Молитва

Катехит запрошує дітей до покаяння. Моляться «Царю небесний».

II. Актуалізація опорних знань

На минулому занятті ми говорили про апостолів, учнів Ісуса Христа. Скільки їх було? Ісус хотів, щоб вони були при Ньому, а також послав їх із проповіддю. Про це пише євангелист Матей: «Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа» (Мт 28, 19).

Учні були першими членами Церкви Христової. А після смерті, воскресіння і вознесіння Ісуса провадили спільноти християн. Сьогодні ми поговоримо про те, що Церква є вселенською (католицькою).

III. Вивчення нового матеріалу. Читання Святого Письма

Катехит покликається на досвід дітей, коли їх кудись посилали і розповідає, що Ісус теж вислав учнів із завданнями. Вони мали проповідувати Добру Новину про наближення Царства Божого. Завдяки праці апостолів сьогодні дуже багато людей по всьому світі знають Ісуса і є членами Його Церкви.

Ми вже знаємо імена дванадцятьох апостолів. Сьогодні дізнаємось, у які краї вони вирушили.

Інтерактивна вправа «Знайди місце на карті»

Допоміжні матеріали: зображення карт для кожної групи, імена апостолів з інформацією про місця проповіді з Додатка 2, кольорові фломастери.

Катехит ділить учнів на 4 групи. Кожна група отримує карту й імена 3 апостолів (одна з груп отримує тільки 2 імені) з Додатку 2. Завдання полягає в тому, щоб знайти на карті і позначити місця, де проповідували ці апостоли. Час виконання завдання 6 хв. Опісля — представлення кожної групи.

Катехит підсумовує, що завдяки праці апостолів багато людей почули про Ісуса та стали християнами, членами Церкви. Як Церква ми разом віримо і молимося.

У «Символ віри» зазначено, що Церква є: одна, свята, соборна й апостольська. Слово «католицька» грецького походження і означає воно «соборність». Соборність Церкви проявляється у тому, що спільнота християн збирається навколо Ісуса Христа (євхаристійного).

Інтерактивна вправа «Закінчи речення»

Катехит роздає кожній дитині листок із текстом трьох речень і просить їх завершити. Час виконання завдання 10 хв.

Допоміжні матеріали: тексти незакінчених речень для кожної дитини, ручки, клей, великий аркуш паперу.

- Коли я чую слово Церква, то уявляю...

- У центрі церковної спільноти знаходиться...
- До Церкви належать...
- Моє завдання в Церкві полягає в...

Опісля катехит зачитує початок речення, а учні по черзі зачитують свої закінчення та приклеюють на великий аркуш паперу.

Катехит підсумовує:

- **Церква є спільнотою віруючих людей, яку започаткував і в якій перебуває Ісус Христос. Вона живе святими таїнствами, Божим словом і чинить діла милосердя.**
- **Церква є: одна, свята, соборна й апостольська.**
- **Моє завдання в Церкві полягає в...**

Ще Церкву називають апостольською. Цікаво, чому? Адже апостоли вже дуже давно помирали. Справа в тому, що апостольське служіння триває в служінні церковної ієрархії та всіх вірних, які перебувають у єдності між собою. Наступником апостола Петра є Папа Римський, наступниками інших апостолів — єпископи. Вони приймають, зберігають і передають іншим апостольське навчання. Єпископи, серед яких першим є Папа, покликані навчати, освячувати і провадити. Сьогодні апостольськість Церкви проявляється в її місійному служінні всім народам, щоб творити один Божий народ. Для цього Церква проповідує Добру Новину та свідчить власною вірою, молитвою і життям.

Церква має ієрархічну структуру, всяка влада в церковній спільноті походить від Ісуса Христа. Саме Христос діє сьогодні через висвячених єпископів (єпископ Риму — Папа), священників, які перебувають у єдності між собою. В ім'я Ісуса Христа вони звершують святі таїнства і навчають правд віри. Папу Римського вибирають на спеціальних зборах єпископів на необмежений термін. (Катехит повідомляє дітям, як називається чинний Папа і який він є за рахунком).

Інтерактивна вправа «Одяг Папи Римського»

Допоміжні матеріали: малюнки з папським одягом, картки з назвами і описом деталей одягу Папи Римського, кольорові олівці.

Катехит ділить учнів на три групи. Кожна група отримує зображення одягнутого Папи Римського та картки з назвами та описом елементів його одягу (одяг на щодень, одяг для літургійного служіння, символи Папи). Завдання учнів полягає в тому, щоб знайти і підписати всі елементи гардеробу Папи. При необхідності їх розмалювати. Час виконання завдання 10 хв.

Катехит підсумовує, що кожен елемент одягу чи атрибутики Папи Римського має свою символіку.

III. Закріплення вивченого. Формування вмінь та навиків

Оскільки ми є учнями Ісуса завдяки таїнству Хрещення, то теж маємо завдання проповідувати Добру Новину (Євангеліє) там, де живемо. Христос нас посилає і довіряє продовження своєї місії. Ми як християни теж були одягнені в особливий білий одяг (званий «крижмо») — ризи правди, який символізує «зодягнення» у воскреслого Христа. Світла одежа охрещеного — це народження нової людини, у якій перебуває Христос. Завдяки добрим вчинкам з любові до ближніх інші люди розпізнають нас як християн. Завдання християн — бути як Христос.

Катехит може запропонувати дітям, щоб вони запитали своїх батьків, де зберігається крижмо з їх хрестин. Це є зовнішній знак їх «зодягнення» у Христа.

IV. Підсумок заняття

- Ісус Христос послав апостолів у різні сторони світу і доручив проповідувати Добру Новину про Царство Боже. Саме тому Церква називається католицькою, бо присутня по всьому світі.
- Церква має єрархічну структуру. Наступником апостола Петра є Папа Римський. Він носить особливий одяг.
- Ми теж маємо свій особливий одяг — Христа, а його зовнішнім символом є крижмо. Наше завдання — бути як Христос.

V. Молитва

Катехит запрошує дітей до покаяння. Разом з дітьми робить знак хреста. Моляться разом «Величання Пресвятої Тройці»:

**Уповання нам — Отець, прибіжище наше — Син,
і покровитель нам — Дух Святий.
Тройце Свята, Боже наш, слава Тобі.**

Додаток 1

Андрій

Апостол Андрій, часто його називають Первозванним, проповідував християнське вчення у різних місцях Візантії (сучасної Туреччини), Греції та на територіях сучасної України. Рухаючись вгору по Дніпру, він добрався до пагорбів, на яких через кілька століть постав Київ.

Яків Алфеїв

Проповідував у Єрусалимі.

Юда Тадей

Проповідував Євангеліє спершу в Юдеї (Ізраїль), Галилеї (Ізраїль), Самарії (нині Палестинська автономія), Сирії, Месопотамії (сучасні території Іраку), а під кінець у Персії (сучасні території Ірану, Пакистану, Афганістану) та Вірменії.

Симон Зилот

Після вознесіння Ісуса Христа апостол Симон Зилот проповідував у різних країнах: Північній Африці, Персії (сучасні території Ірану, Пакистану, Афганістану).

Тома

Апостол Тома проповідував на сході Індії.

Йоан

Після Голготи і вознесіння Ісуса Христа апостол Йоан проповідував християнське вчення у Самарії (нині Палестинська автономія), а потім в Ефесі (нині місто Ізмір, Туреччина).

Яків Заведеїв

Проповідував у Сирії та Єгипті.

Филип

Филип проповідував і навчав слова Божого у Сирії, Фригії (нині місто Памуккале, Туреччина) та Вірменії.

Матей

Проповідував у Етіопії, Македонії (на півночі сучасної Греції), Юдеї (Ізраїль), Персії (сучасні території Ірану, Пакистану, Афганістану).

Вартоломей (Натанайл)

Проповідував апостол Вартоломей на територіях Сирії, Вірменії, Етіопії, Індії.

Петро

Апостол Петро проповідував у Юдеї (Ізраїль), Антіохії і Галатії (місто Антак'я і столиця Анкара (як орієнтир території Галатії) Туреччина), в Італії.

Додаток 2

Митра (інфула). Головний убір католицьких єпископів, необхідний елемент богослужбового вбрання. У латинському обряді існує три типи митр — проста (біла митра без прикрас), золота (митра з матерії золотого кольору або з білого шовку з золотою, срібною або кольоровою вишивкою) і розкішна (митра, оздоблена золотим шиттям і дорогоцінним камінням).

Пілеолус (дзуккетто). Біла шапочка священника, традиційний головний убір кліру Римо-Католицької Церкви.

Герб папського престолу. Схрещені ключі відображають у символічній формі ключі Симона Петра. Ключі золоті і срібні символізують владу забороняти (срібло) і дозволяти (золото), дане Церкві. Потрійна корона (тіара) означає три функції римського Папи як верховного пастиря, верховного вчителя і первосвященника. Золотий хрест на кулі (яблуці), що увінчує тіару, символізує панування Ісуса.

Перстень рибалки. Папський перстень, покликаний нагадувати про те, що понтифік є спадкоємцем апостола Петра, який був рибалкою. На ньому зображений сам апостол, що закидає з човна у воду рибальські сіті.

Червоний плащ. Традиційний верхній одяг Папи Римського і кардиналів, що не має літургійного значення.

Дзімарра. Різновид сутани, основне повсякденне вбрання католицьких єпископів із накидкою, пришитою на плечі. У Папи вона білого кольору.

Альба. Довге біле вбрання католицького кліру, підперезане мотузкою. Її носіння обов'язкове для священника, що звершує Літургію. Альбу шиють із тонкої лляної, бавовняної або вовняної тканини. Цей одяг походить від давньоримської довгої сорочки, яку носили під тунікою.

Сутана. Верхній довгий одяг католицького духовенства з довгими рукавами, який носять поза богослужінням. Сутана має стоячий комір, у довжину доходить до п'ят і застібається на гудзики. У Папи Римського вона білого кольору.

Фаш'я. Пояс — деталь церковного вбрання католицького кліру. Папа Римський носить білий пояс поверх сутани або дзімарри.

